

Rokodelci.

3. Dimnikar.

(Otroci beže pred dimnikarjem:)

Glejte ga, glejte ga, sajavec gre,
Tanke kot pajek ima noge,
Tanke noge, pa črn obraz,
Hu, kako to plaši nas!

(Dimnikar nastopi:)

Po vasi, — v okolici celi
Otroci pred mano beže,
„Baybav gre, baybav gre“, v zibeli
Kremžljivčke strašijo žené.
Dojenčki, otroci, kak človek sem jaz,
Da s tako navdajam bojzurno vas?
Po dimnikih plezam,
Kjer polno je saj,
Tam praskam, tam drezam
S strgačo, da kaj.
Če ogenj, petelin rudeči,
Pokaže kateri se krat,

Jaz prvi na strehi goreči
Lovim ga in davim za vrat.
Če dim me vse leto kadí,
Če rijem po sajah vse dni,
Kaj čuda-li, da sem oduren,
Da črn kot na grebi sem muren?
Kdo bi zato se mi vmikal, ljudje,
Saj čisto, pošteno je moje srce?
Kdor v svilo preveč se oblači,
Le obraz si mije lepo,
Ta v srcu je često drugači,
Ta v srcu je črn kot — peklo!

St. pl. Orlovič.

T a t.

(Po resnični dogodbi.)

Duškova družina je stanovala v drugem nadstropju velike hiše na morskem trgu. Oče je bil uradnik in tičal dan za dnevom v zaduhli pisarni. Zato ni čuda, da si je ob nedeljah rad pripravil kak izlet na kmete, in družina se je vedno veselila teh izletov.

Bilo je meseca rožnega cveta. Lep nedeljski popoldan se je razgrinjal pred človekom in vse je hitelo iz mesta uživati naravno lepoto in dihati sveži

zrak mej smrekovimi in borovimi gozdi. Kako bi tak dan ostal doma gospod Dušek?

Vsa njegova družina z deklo vred je zapustila takoj po obedu mestno zidovje ter korakala lahnimi koraki proti bližnjemu gozdiču in odtod na čašo dobrega vinca, črnega kruha in kislega mleka za otroke. A kadar je gospod Dušek odpotoval, ni pozabil nikdar oken svoje sobe odpreti do kraja. Za čist zrak je bil silno vnet in celo v pisarni je pokazal v najhujši zimi v tem oziru svojo neupogljivo odločnost nasproti drugim uradnikom. Zato nam ni treba povdarjati, da je gospod Dušek ukazal pred odhodom vsa okna na trg odpreti, da bode on in njegova družina zvečer dihala svež zrak, kakoršnega so ves popoldan uživali v tolikanj obilni meri.

Hitro je minul popoldan v gozdiču in na vrtu gostilne pri »kislem mleku«. Veselja polni so se Duškovi vračali domov, prepričani, da še ni bilo nikdar tako prijetno pri »kislem mleku«, kakor tisti dan.

Že je bila ura odbila devet, ko stopajo Duškovi drug za drugim po stopnicah v živem pomenku. Najmlajše dete je spalo v deklinem naročju, dva dečka sta se menila o igrah na travniku pri gozdiču, večja deklita je pripovedovala bratu, kako lepo se vidi z vinske gorice na mesto, mati je dekli nekaj naročala, oče pa je hvalil pristno kapljico poštenega krčmarja.

Najprvo je gospa Duškova odprla vrata in stopila v svojo sobo. Komaj pa se dobro prestopi po sobi, silno zakriči, da se vsi drugi zunaj začujeno spogledajo in dete v naročju se je vzbudilo. Vsi tekó v materino sobo in s prestrašenimi obrazi zagledajo mater na tleh čepeti.

»Kaj je, mamica, ljuba naša mamica?« kličejo vsi nategoma in dvigajo ženo s tal.

»Tat, tat je v hiši!« odgovori gospa Duškova, ki se je hitro zavédla.

»Kje je, mama?« povprašujejo strahoma vsi hkrati.

»Tam-le leži klobuk«, reče mati in pokaže na pokrivalo, ki je res prevrneno ležalo na sredi sebe ob oknih.

Hipoma so bili vsi preverjeni, da je res tat v sobi in da je na begu izgubil svoj klobuk. In zdajci se je začela gonja na tata. Najprej zapró okna, da tat ne skoči skozi okno na trg. Oče in starejši sin se postavita na stražo s palicama poleg vrat, mlajši sin pa je tekel na vso sapo po redarje, kričoč jednomér: »Tatovi, tatovi!« Hčerka je zopet po hiši letala k raznim strankam in upila na ves glas: »Tatovi so pri nas, pomagajte!«

Na tak naskok je bila seveda hiša in soba gospe Duškove kmalu obkoljena z veliko gručo gledalcev in pomagačev. Ljudij se je kar trlo pred hišo in po dvorišču in naposled je prihitela tudi mestna straža. Preiskali so vso hišo, a naposled vender niso ničesar iztaknili. Zato so uganili tako, da je tat najbrže ušel.

Že se ljudje začnó razhajati, kar se pokaže na licu mesta golorok in gologlav mož pri štiridesetih letih in vpije: »Moja žena mi hoče zavdati!« Redarji ga takoj obstopijo in izprašujejo marsikaj, a mož je divje gledal in ponavljal jednomer gori navedene besede. Kar skoči jeden izmej redarjev po najdeni klobuk ter ga pomeri na glavo neznanežnu možu.

Klobuk se mu je prilegel in takoj je bila sodba sklenjena: Tata imamo! Ženó ga na policijo, dasi se je mož branil. Tam ga spoznajo, da je delavec Čistek pri podjetniku za snaženje stranišč. Ker pa je le svojo trdil in niso mogli ničesar izvedeti iz njega, spoznali so ga za neumnega in dejali v zapor. Drugi dan so sklenili odvesti ga domov k njegovi ženi.

Ženo najdejo doma. Revica je jokala.

»Kaj je z vami in vašim možem?« povpraša jo komisar.

»Oh, moj mož si domišlja, da mu hočem zavdati. Resnica pa je ta: Našel je v prazni posodi to-le sklenico in na um mu je prišlo nakrat, da je vsebina dober lek zoper zobobol. Zato je kanil te tekočine iz sklenice svojemu sinu na zob. Poglejte na posteljo. Tam-le leži ljubi sin, glava mu je zatekla in znoreti hoče. A tudi sebi je mož namazal jezik s tisto tekočino in tako je jel noretí. Uh, jaz nesrečnica!« vzdihnila in končala je uboga žena svojo zgodbo.

Pomilovaje je komisar odvedel moža v blaznico. Predno pa se je poslovil od nesrečne delavčeve žene, popraša jo, kazaje klobuk:

»Ali je ta klobuk vašega moža?«

»Ni mojega moža«, odvrne Čistkovka, pač pa se mi zdi, da je klobuk soseda Farkola. Vsaj fanta njegovega sem videla v takem klobuku okrog hoditi.

Komisija se je obrnila do soseda Farkola. Tam so dognali takoj, da je klobuk Farkolovega Frica. Z jokajočim glasom je sam povedal:

»Včeraj popoldne smo se igrali na mokarskem trgu. Metali smo svoje klobuke kvišku ter se skušali, kdo ga više vrže? Ko pa jaz zaženem kvišku svoj klobuk, zletel je po nesreči skozi odprto okno Duškovega stanovanja.«

Kolikokrat Fric ni kosila dobil za svoje norčije, ne morem povedati, ker mi ni hotel razodeti. Tistega klobuka pa nič rad ne nosi, ker ga vedno spominja na domišljanega »tata«, in težko čaka, da bi mu oče kupili nov klobuk.

Duškovi pa od tistih dôb vselej okna zapró, kadar gredó vsi z doma.

P. Bohinjec.

Zakaj bi ne pel?

Po trati zeleni
Pastirček skakljá
In poje veselo
V radósti srcá.

Zakaj li ne pel bi
In se radovál?
Saj tuge pozemske
Še ni izpoznál.

Pastirček, le pevaj
In bodi vesel:
Čaz sreče ti kljuje —
Zakaj bi ne pel?

A. P.

